

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Leo Wad:
Efterslægt af Niels
Rasmussen Nellemann.

Efterslægt af forvalter ved Egeskov

landvæsenskommissær

Niels Rasmussen Nellemann

født ca. 1720

VED LEO WAD

AALBORG STIFTSBOGTRYKKERI

1963

Niels Rasmussen Nellemann

Efterslægt af forvalter ved Egeskov

landvæsenskommissær

NIELS RASMUSSEN NELLEMANN

født ca. 1720*)

VED LEO WAD

Indledning

År 1753, den 21. april, blev der i Kværndrup prædikatet over en vis *Rasmus Nellemann*. Skiftet efter ham er indført i Egeskov skifteprotokol 1734–70 folio 411 f. (L F), og det hedder her, at han efterlod sig enke Maren Rasmusdatter og 9 børn: sr. Mogens Nellemann, forpagter på Bågegård og Wedellsborg; sr. Niels Nellemann og sr. Peder Nellemann, alle myndige; Sara Nellemann, 30 år; Kirsten, som havde Anders Nielsen i Høje til ægte og efterlod sig en datter Maren Andersdatter, 12 år; Karen, gift med Jeppe Friderichsen i Bogense; Anna, 22 år; Lovise, 16 år; og Conrad Nellemann, her i gården. Rasmus Nellemann var fæstegårdmand under Egeskov, men hans fæstebrev er ikke indført i godssets fæsteprotokol under navnet Nellemann. Da hans patronymikon hverken er medtaget i kirkebogen eller skifteprotokollen, hans alder ikke anført ved hans død og Kværndrup kirkebog mangler 1710–52, har en undersøgelse af hans herkomst mødt visse vanskeligheder. I Egeskov fæsteprotokol 1712–19 (L F) er der imidlertid side 46–47 indført et fæstebrev udstedt til Rasmus Hansen, barnefødt i Kværndrup, på den halve part af hans fader Hans Rasmussens gård sammesteds, som han for ham godvillig oplod. Fæstebrevet er dateret $^{27}/_4$ 1719, men Rasmus Hansen kan godt have haft gården i fæste allerede nogen tid før 1719, da det ses, at fæstebrevet er udfærdiget i anledning af en forordning af $^{23}/_1$ 1719, der fastsatte, at fæstebreve

*) Det er mig en kær pligt at bringe provst T. Rugholm, Mårslet, og landsarkivar Carl Lindberg Nielsen, Odense, en hjertelig tak for den udmærkede bistand, de to herrer har ydet mig ved indsamlingen af det slægtshistoriske materiale.

skulle foreligge i 2 eksemplarer. For modtagelsen af fæstebrevet har fæsteren kvitteret med underskriften *Rasmus Hansen Nelle Mand*. Der kan vist næppe være nogen tvivl om, at denne mand er den samme som den ovenfor nævnte Rasmus Nellemann. Han er sikkert tillige identisk med den Rasmus, søn af *Hans Nelleborg* i Kværndrup, som døbt 1679, 17. søndag efter trinitatis (s: 12/10 st. v.) – Nældeborg, 1688 Nelleboe (Trap), er iflg. Post- og telegrafadressebogen navnet på en gård i Krarup sogn. Her må slægtens udspring formentlig søges. I stednavnet udgør plantenavnet *nælde* 1. led af sammensætningen. (Se Aage Houken: Håndbog i danske stednavne (1956), s. 247. En nælde indgår da også tillige med en mandsskikkelse som heraldiske figurer i et våben, der er benyttet som embedssegel af kancelliråd, byfoged i Assens, Rasmus Ludvig Nellemann (1757–1828), søn af Mogens Nellemann til Lerbæk (se nedenfor). – Rasmus Nellemanns enke Maren Rasmusdatters død er forgæves søgt i Kværndrup kirkebog fra 1753 til folketællingen 1787. Iflg. Egeskov skifteprotokol 1719–90 (L F) får sønnen Conradt Rasmussen, barnefødt i Kværndrup, 6/9 1752 fæstebrev på den gård i Kværndrup, som hans fader bebor (s. 322); 10/1 1765 får Conrad Nellemann fæstebrev på den gård i Kværndrup, som Peder Pedersen forhen beboede og afdøde (s. 370), og 17/7 1764 får Knud Jacobsen, barnefødt i Kværndrup, fæstebrev på den gård ibidem, som Conrad Nellemann forhen beboede, men nu er fraflyttet (s. 366). – Fra Rasmus Nellemann og Maren Rasmusdatters søn Mogens, senere ejer af hovedgården Lerbæk i Hover sogn, død i Hover 30/12 1789, 79 år gl., og dennes 2. hustru, præstedatteren Anna Medea Balslev (ægteskabet indgået i Tommerup præstegård 16/2 1753), døbt i Tommerup 17/9 1728, død i Hover 22/9 1775, 47 år gl., nedstammer den kække premierløjtnant Jens Peter Sophus Nellemann, faldet ved Øvre Stolk 25/7 1850, 19 år gl., og begravet på Flensborg kirkegård, samt den kendte jurist og politiker, justitsminister, senere kgl. direktør i Nationalbanken, professor, dr. jur. Johannes Magnus Valdemar Nellemann (1831–1906). – Fra Anna (hun hed egentlig Anna Sophie), gift 11/1 1754 på Bågegård, Tommerup sogn, med seigneur Lars Pedersen Schmidt, fæster på Brandsø (under grevskabet Wedellsborg), Husby sogn (kirkebogen mangler 1716–1812), stammer justitsråd, landvæsenskommissær, exam. jur. Laurits Nellemann (1803–87) til Allingskovgård, Svostrup sogn. (Hans fader Rasmus Schmidt, sidst ejer af Fjellerup Mølle, død i Fjellerup 11/11 1834, 71 år gl., begravet på Estruplund kirkegård, var opdraget hos morbroderen Mogens Nellemann på Lerbæk og havde antaget dennes efternavn). Laurits Nellemann var gift med Anna Lorentze Hyphoff (1805–69), en præstedatter fra Lyngå. Af deres mange børn skal nævnes forvalter på Frijsenborg og Allingskovgård, korporal Rasmus Schmidt Nellemann (1830–64),

som under stormen på Dybbøl 18/4 1864 lagde en uforfærdethed for dagen, der kostede ham livet, og højesteretsadvokat Sophus Scavenius Nellemann (1833–1915) til Allingskovgård, Allinggård og Alling Mølle.

Første slægtled

1. *Niels Rasmussen Nellemann* † Fåborg 15/12 1791 i sit 72. år, begr. i kirkens kor 21/12. – Sr. Niels Rasmussen Nellemann får 29/7 1761 fæstebrev på gården Broholm, Brylle sogn, af hartkorn ager og eng 11 td. 2 skp. 3 fdk. og skovskylld 1 td. 5 skp. 1 fdk. 1alb. Betegnes i fæstebrevet som »forrige ridefoged ved baroniet Einsidelsborg« (nu Egebjerggård, Krogsbølle sogn.¹⁾ Nævnes 29/6 1769,²⁾ 30/7 1770³⁾ og 4/2 1780⁴⁾ som fuldmægtig ved Egeskov; 31/5 1780⁵⁾ kaldes han forvalter ved Egeskov, og under denne betegnelse træffes han sidste gang 8/3 1790.⁶⁾ Får 16/6 1790 af Catharina Thorsen, enke efter konsumtionsinspektør Heinzemann, skøde på en gård i Fåborg »mellem postmester Hempels iboende gård på vestre og madame Mahls iboende gård på østre side«. (Holkegade 1). Købesum 1000 rd. Skødet tinglæst 30/6 1790.⁷⁾ 24/5 1797 skøder hans søn Rasmus Nellemann, fuldmægtig ved Assens og Hindsgavl amters kontor og forvalter ved grevskabet Wedellsborg, gården til kgl. agent Jørgen Ploug. Købesum 1300 rd. Skødet tinglæst 28/6 1797. I skødet kaldes Niels Nellemann (ligesom i kirkebogen) udtrykkelig landvæsenskommissær.⁸⁾

~ på Broholm, Brylle sogn, 19/6 1761 *Sara Maria Johansdatter*,⁹⁾ dbt. Slagelse (St. Mikkel) 15/3 1726, † Fåborg 7/7 1795 i sit 70. år, begr. i kirken 11/7, datter af Johan Caspar Scheffelmejer og Anna Cathrine Clemensdatter (~ 1 Verringe 14/5 1753 gårdfæster på Broholm Anders Jensen,¹⁰⁾ begr. Brylle 4/10 1760, 73 år gl., ~ 1 Margrethe Olufsdatter, begr. Brylle 15/6 1752, 70 år gl.).

3 børn: Andet slægtled. Nr. 2–4.

Andet slægtled

Niels Rasmussen Nellemann og Sara Maria Johansdatters børn.

2. *Anders Nellemann*, dbt. Brylle 10/3 1762, forvalter på Scheelenborg, Stubberup sogn, hvilket dels fremgår af skiftet efter hans moder,¹¹⁾ dels af Scheelenborg skifteprotokol, som han har ført 1790–96. I Stubberup kirkebog findes intet spor af ham. Da det kunne tænkes, at han efter 1796 selv var blevet ejendoms-

besidder er hans navn eftersøgt i registrene til Fynbo landstings skøde- og pante-protokoller 1792–1805, men forgæves. I skiftet efter søsteren Mariane Nellemanns 1. mand, fhv. godsejer Theodorus Bech, findes en genpart af et reciprokt testamente, dat. $15\frac{1}{2}$ 1801. Det anføres heri, at hustruen har levende søskende. Hvis dette udtryk er korrekt, skulle Anders Nellemann på dette tidspunkt være i live.¹²⁾ Anders nævnes ikke i det af søsteren Mariane og hendes 2. mand, admiral Frederik Christian Riisbrigh oprettede testamente af $21\frac{1}{6}$ 1826 så lidt som i skiftet efter admiralen 1835–37 (se note 20). Rimeligvis er han død inden 1826 uden at efterlade sig livsarvinger.

3. *Rasmus Nellemann*, dbt. Brylle $2\frac{1}{10}$ 1763, † Holstebro $9\frac{1}{1}$ 1848, begr. sst. $15\frac{1}{1}$. $16\frac{1}{12}$ 1791 giver fuldmægtig Rasmus Nellemann af Fåborg, på amtmanden over Nyborg og Tranekær amters vegne, møde på Fjællebro, Herringe sogn, for at foretage en registrerings- og forseglingsforretning i anledning af, at forpagter Ole Faxøe var død den foregående nat.¹³⁾ Senere træffes han som fuldmægtig ved Assens og Hindsgavl amter og forvalter ved grevskabet Wedellsborg. Er kst. amtsforvalter for Assens og Hindsgavl amter 1802– $6\frac{1}{4}$ 1803, da han ønsker at fra-træde konstitutionen.¹⁴⁾ Får $15\frac{1}{6}$ 1804 af kammerjunker Hans Rudolph Grabow Juel til Nordruplund, Nordrup sogn, skøde på Billeshave hovedgård med underliggende tiender og bøndergods i Vejlbj og Kavslunde sogne. Hovedgården står for hovedgårdstakst fri hartkorn ager og eng 25 td. 4 skp. 3 fdk. 2 alb. og øde jorder under hovedgården ufri hartkorn 1 td. 3 fdk. $1\frac{1}{2}$ alb. samt skovskyld ligeledes ufri hartkorn 1 td. 2 skp. 3 fdk. 1 alb. Med i købet fulgte Vejlbj kirke med jus patronatus et vocandi, Vejlbj sogns halve kongetiende og kongens anpart i kvægtienden af samme sogn, Røjle vejrmølle og øvrige bøndergods samt den såkaldte Vejlbj Karl-Skov. Købesum 135.000 rd. Skødet tinglæst $24\frac{1}{10}$ 1804. Den vidtløftige købekontrakt, der er indført hag efter skødet, er dateret $1\frac{1}{5}$ 1803. Af den vedhæftede jordebog af $21\frac{1}{2}$ 1803 ses, at Billeshaves bøndergods' hartkorn på det tidspunkt udgjorde 60 td. 4 skp. 3 fdk. $19\frac{19}{20}$ alb. Fra den aftalte købesum skulle gå 2000 rd. Købesummen bliver således 133.000 rd.¹⁵⁾ Allerede året efter, $31\frac{1}{8}$ 1805, udsteder han skøde til kammerherreinde Karen Basse Adeler, født Fønss, til Hindsgavl, på Vejlbj kirke med jus patronatus et vocandi og kirkens anpart korn- og kvægtiende af Vejlbj sogn. Bemeldte kirke står for hartkorn 56 td. 2 skp. Købesum 24.000 rd. Der er ingen købekontrakt oprettet. Skødet er tinglæst $8\frac{1}{9}$ 1806.¹⁶⁾ $11\frac{1}{12}$ 1811 tilskøder han hr. Julius Eibe, ejer af Katrinebjerg, Vejlbj sogn, hovedgården Billeshave med underliggende bøndergods. Billeshaves fri hovedgårdstakst ager og eng var 9 td. 6 skp. 1 fdk. $1\frac{1}{4}$ alb. og ufri 1 td. 3 fdk. $1\frac{1}{20}$ alb. samt ufri skovskyld 2 skp. 3 fdk. $\frac{1}{4}$ alb. Desuden 6 huse

af Vejlbj, 10 huse af Røjle og 4 huse af Røjle Tårup, i alt 20 huse, som står for contribuabelt hartkorn ager og eng 5 td. 6 skp. 1 fdk. 2^{29/30} alb. Skødet tinglæst 2^{3/12} 1811. Købesum 60.000 rd. dansk courant. Den vedføjede købekontrakt er dateret 2^{8/3} 1811.¹⁷) 1811–32 er Rasmus Nellesmann sammen med sin familie bosat i København; fra 1815 er han landvæsenskommissær for Københavns distrikt og har (i hvert fald fra 1817) rang med kammerråder. I en række ansøgninger til Generaltoldkammeret og Rentekammeret (R) giver han en del oplysninger om sig selv. Et sted ytrer han sig om købet og salget af Billeshave, omtaler krigens udbrud 1807, indkvarteringen af de fremmede tropper 1808 og af vore egne i den øvrige tid samt »den frygtelige overgang, som blev følgen af forordningen af 5. januar 1813«. 1^{5/4} 1817 begærer Rasmus Nellesmann sit bo taget under behandling som fallit. 1^{9/10} 1822 får han sit bo ekstraderet.¹⁸) Sine sidste 13 år lever han sammen med sin hustru og ugifte datter i Holstebro, hvor hans søn Niels var byfoged 1831–38. Efter svogeren admiral F. C. Riisbrighs død 1835 arver han 1930 rbd. 64^{2/3} sk. (se note 20). Får 3^{0/1} 1837 af fuldmægtig Schulstad af Holstebro skøde på den østre del af gården nr. 52 og 54 b i Holstebro Østergade. Købesum 1450 rbd. Skødet tinglæst 3^{1/1} 1837.¹⁹) Ved købekontrakt af 1^{0/11} 1847 sælger han gården til købmand C. Vium af Holstebro. Købesum 1750 rbd. Efter at denne kontakt er blevet ophævet, skøder hans børn og arvinger, cancelliråd, by- og herredsfoged Niels Nellesmann, Thisted, og jomfru Sophie Marie Christine Nellesmann, Holstebro, 1^{5/6} 1849 gården til prokurator Repsdorph af Holstebro. Købesum 1750 rbd. Skødet tinglæst 1^{6/6} 1849.²⁰) Iflg. skiftet udgør boets aktiver 1944 rbd. 4 mark 8 sk., dets passiver 153 rbd. 5 mark 2^{5/5} sk.²¹)

~ Herringe 3^{1/11} 1792 *Sophie Magdalene Faxøe*, dbt. Karrebæk 2^{1/11} 1770, † Holstebro 2^{4/4} 1847, begr. sst. 9^{4/4}, datter af forvalter på Saltø, Karrebæk sogn, og Harrestedgård, Hyllinge sogn, senere forpagter af Fjællebro, Herringe sogn, exam. jur. Ole Faxøe, begr. Herringe 2^{3/12} 1791, 57 år gl. (ligsten indmuret i kirkens våbenhus), og Sophie Margrethe Heerfordt, dbt. Høje Tåstrup 1^{9/8} 1740, begr. Førslev 2^{4/6} 1784.²²)

3 børn: Tredje slægtled. Nr. 5–7.

4. *Mariane Nellesmann*, dbt. Brylle 1^{5/3} 1765, † Svendborg (St. Nicolai) 1^{8/5} 1828, begr. sst. 2^{4/5} (Assistenskgd.).

~ 1 Kværndrup 1^{2/5} 1782 *Theodorus (Theodorus) Bech*, forpagter på Knepholm (nu Tryggelevgård), Tryggelev sogn, 1800–1802 ejer af hovedgården Liliendal, Øster-Egesborg sogn²³), † København (Helligg.) 1^{5/10} 1802, 59 år gl., begr. sst. 2^{1/10} (Assistens).

Ingen børn.

~ 2 København (Holmens) ⁴/₇ 1804 kommandørkaptajn *Frederik Christian Riisbrigh (Riisbrich)* * København (Holmens) ¹³/₇ 1754, dbt. ¹⁷/₇, † Svendborg (St. Nicolai) ²⁹/₉ 1835, begr. sst. ³/₁₀ (Assistenskgd.), søn af kommandør Volquard Riisbrigh (1718–91) og Christiane Sophie Andreasen (1735–1804). Deltog 1778–83 på engelsk side i den nordamerikanske frihedskrig. Var i slaget på Reden ²/₄ 1801 chef for blokskibet »Wagrien« og kæmpede tappert mod englænderne. Indlagde sig fortjeneste ved i årene 1808–14 at lede Norges forsyning med levnedsmidler. Afsk. 1815 med kontreadmirals karakter, 1834 kar. viceadmiral. 1810 R. 1813 DM. 1815 K.²⁴)

Ingen børn.

Tredje slægtled

Rasmus Nellemann og Sophie Magdalene Faxøes børn.

5. *Niels Nellemann*, * Fåborg ²⁴/₉ 1793, dbt. ²⁶/₉, † Århus (Dom) ¹⁶/₁₂ 1867, begr. sst. ²³/₁₂ (Gamle Kgd.). 1813 student (priv. dim.), ¹¹/₁₀ 1817 cand. jur., ¹²/₄ 1820 underkancellist i Højesterets justitskontor, ²³/₁₂ 1825 kancellisekretær, ⁴/₅ 1827 sekretær ved protokollerne i Højesteret, ²⁶/₁ 1831 byfoged i Holstebro og herredsfoged i Hjerm og Ginding herreder, ²⁵/₈ 1838 byfoged og auktionsdirektør i Thisted samt herredsfoged i Hillerslev og Hundborg herreder, ²⁸/₆ 1840 kancelliråd, ⁷/₁₁ 1854 by- og rådstueskriver samt rådmand i Århus.²⁵) Medlem af Aarhus Hospitals inspektion.

~ Holstebro ²⁹/₁₁ 1833 *Isidore Christine Schierbeck*, * Holstebro ²⁴/₃ 1816, dbt. ³/₆, † Århus (Dom) ²⁸/₁₀ 1890, begr. sst. ³/₁₁ (Nordre), datter af etatsråd, amtsforvalter, cand. jur. Frederik Christian Schierbeck, R., DM. (1780–1858) og Anne Birgitte Tranberg (1799–1888).²⁶)

5 børn: Fjerde slægtled. Nr. 8–12.

6. *Ole Faxøe Nellemann*, * rimeligvis Husby (kirkebogen mangler 1716–1812), begr. Vejlbj ¹³/₁₀ 1811, 16 år gl.

7. *Sophie Marie Christine Nellemann*, * rimeligvis Husby (se ovenfor), indflyttet i Randers Hospital ¹/₄ 1869, † sst. ²²/₇ 1888, 86 år gl., begr. sst. ²⁷/₇ 1888 (formentlig på Hospitalskgd.), ugift.

Fjerde slægtled

Niels Nellemann og Isidore Christine Schierbecks børn.

8. *Rasmus Frederik Christian Nellemann*, * Holstebro $4/2$ 1836, dbt. $11/5$, † Århus (Dom) $1/7$ 1919, begr. sst. $8/7$ (Gamle). $19/6$ 1856 exam. jur. Får $29/2$ 1868 borgerskab som auktionsholder i Århus²⁷⁾ og overtager $1/1$ 1869 sammen med exam. jur., senere justitsråd og hospitalsforstander Carl Thomsen den af auktionsholder Molbo hidtil drevne forretning.²⁸⁾ Firmaet eksisterer endnu under navnet »Nellemann og Thomsen«. Udtræder af firmaet 1901. $23/4$ 1895 kancelliråd, 1881 medlem af direktionen for Spare- og Laanekassen i Aarhus, 1901–17 administrerende direktør. – Medlem af forligskommissionen for Århus amts 1. forligskreds; medlem af Århus byråd.²⁹⁾

~ Thisted $27/10$ 1870 *Caroline Amalie Bertelsen*, * København $12/4$ 1841 (Trin.), dbt. 3. søndag efter påske (5: $2/5$), † Århus $9/5$ 1909, begr. sst. $14/5$ (Gamle), datter af justitsråd, amtsforvalter, exam. jur. Jens Christian Hansen Bertelsen (1798–1873) og Henriette Christiane Mulvad (1804–70).³⁰⁾

1 barn: Femte slægtled. Nr. 13.

9. *Birgitte Sophie Nellemann*, * Holstebro $10/11$ 1837, dbt. $25/11$, † Thisted $14/12$ 1839, begr. sst. $19/12$ 1839.

10. *Isidore Marie Nellemann*, * Thisted $18/1$ 1841, dbt. $25/1$, † Århus $10/3$ 1918 (Dom), begr. sst. $15/3$ (Nordre), ugift.

11. *Ida Otavia Nellemann*, * Thisted $29/11$ 1842, dbt. $2/1$ 1843, † sst. $13/6$ 1845, begr. sst. $18/6$ 1845.

12. *Carl Emil Nellemann*, * Thisted $15/7$ 1848, dbt. $13/8$, † Viby $29/11$ 1873, begr. Århus $5/12$ 1873 (Gamle), ugift handelskommis.

Femte slægtled

Rasmus Frederik Christian Nellemann og Caroline Amalie Bertelsens barn.

13. *Niels Nellemann*, * Århus (Frue) $18/11$ 1872, dbt. $28/1$ 1873, † sst. (Dom) $6/9$ 1955, bisat $12/9$. Urnen nedsat på Nordre Kgd. 1890 fjerde klasses hovedeksamen (Århus Katedralskole), 1891–1936 ansat i Jydsk Handels- og Landbrugsbank, Århus, først som assistent, derefter som fuldmægtig og leder af bankens vekselafdeling. $17/11$ 1925 revisor i Spare- og Laanekassen i Aarhus, $1/11$ 1935– $1/4$ 1946 daglig revisor. – Revisor i I. E. Schmalfeldts Fabriker A/S, Århus, og i H. C. Jaster A/S, Århus.

~ Århus (Dom) $5/5$ 1905 *Mandrubine Mariane Thomsen Jaster*, * Bogense $14/2$ 1880, dbt. $17/5$, iflg. kgl. bevilling af $20/2$ 1896 adopteret af sin morbroder, købmand Hans Carl Jaster (1843–1904) og hustru Gjertrud Christiane Hollesen (1858–1941), Århus.

1 barn: Sjette slægtled. Nr. 14.

Sjette slægtled

Niels Nellemann og Mandrubine Mariane Thomsen Jasters barn.

14. *Kirsten Vibeke Nellemann*, * Århus (Dom) $5/7$ 1910, dbt. $9/8$, 1930 student (Marselisborg Gymnasium), 1934 korrespondenteksamen i fransk (Aarhus Sprog-institut).

~ Vejlbj (Hasle herred) $20/12$ 1936 *Kristian Leo Wad*, * København (Fødselsst.) $22/4$ 1906, dbt. $25/4$, 1926 student (eksamenskommissionen), vinteren 1934–35 cand. mag., $26/8$ 1936 lærer ved Hjørring private Realskole, $1/8$ 1946 lærer ved Klostermarksskolen i Aalborg, $1/8$ 1951 overlærer sst., $1/8$ 1962 adjunkt ved Aalborg Seminarium, søn af lærer Ludvig Christian Wad (1872–1942) og Anna Lovisa Margrethe Juhl (* 1877).³¹⁾

2 børn: Syvende slægtled. Nr. 15–16.

Syvende slægtled

Kristian Leo Wad og Kirsten Vibeke Nellemanns børn.

15. *Søren Christian Nellemann Wad*, * Hjørring $21/1$ 1944, dbt. $5/5$, 1962 student (Ålborg Katedralskole).

16. *Anne Birgitte Nellemann Wad*, * Ålborg (Budolfi) $10/1$ 1952, dbt. (Markus) $9/4$.

HENVISNINGER

- 1) Fæsteprotokol for det fynske ryttergods 1748–62 folio 437–438 (LF).
- 2) Egeskov skifteprotokol 1734–70 folio 547 (LF).
- 3) Egeskov skifteprotokol 1770–95 folio 9 (LF).
- 4) Egeskov skifteprotokol 1770–95 folio 238 (LF).
- 5) Egeskov skifteprotokol 1770–95 folio 246 (LF).
- 6) Egeskov skifteprotokol 1770–95 folio 443 (LF).
- 7) Fåborg skøde- og panteprotokol 1782–1805 folio 153 (LF).
- 8) Fåborg skøde- og panteprotokol 1782–1805 folio 328–329 (LF).
- 9) De blev iflg. kgl. bevilling af $18/4$ s. å. viet hjemme i huset.
- 10) Vielsen forrettedes af brudens morbroder, sognepræst Laurids Clemmensen Schytt, der var gift med digteren Ambrosius Stubbs søster, Karen. I bilag nr. 36 (et tingsvidne fra Ravnebjerg herred $20/11$ 1794) til skiftet efter Karen Christoffersdatter Stub, enke efter hr. Lars Clemmensen Schytte, sognepræst til Verringe, død 1792 i Fåborg (Sallinge herreds provste-arkiv. Pk. Dokumenter til skifteprotokollen 1791–93 (LF)) fandtes beviserne for, at Johan Caspar Scheffelmeiers enke Anna Cathrine Clemensdatter var søster til salig hr. Lars Schytte, sognepræst i Verringe, og at hendes datter var Sara Maria ~ 1 Anders Broholm, ~ 2 salig Niels Nellemann, forvalter ved Egeskov. Af bilag nr. 34 fremgik, at en attest om Sara Marias dåb var udfærdiget af hr. Platou, sognepræst til Hejninge og residerende kapellan til St. Mikkels menighed i Slagelse. Hun måtte altså være født i Slagelse, evt. i Hejninge. En gennemgang af Slagelse St. Mikkels kirkebog (LS) viste, at hun var døbt $15/3$ 1726, og at forældrene var blevet troløvet $18/10$ 1715. Johan Caspar Scheffelmejer blev iflg. Hejninge kirkebog (LS) døbt 1687 D. X Trin. (♁: $31/7$ st. v.) og var søn af Johan Sachris Skeffelmejer, *en katolsk rytter*. Supplerende oplysninger er fundet i Slagelse købstads skifteprotokoller (LS). (Skifteprotokollerne for Antvorskov-Korsør amter er vistnok alle gået tabt). Af skiftet efter Johan Scheffelmejer, dat. $19/5$ 1713, fremgår, at den ældste søn Johan Caspar er 26 år og udenlands. Johan Scheffelmejer var gift med Anna Jensdatter, og af skiftet efter hende, dat. $27/5$ 1729, ses, at Johan Caspar er gift og bor i Skovsø ved Slagelse. I skiftet findes der også oplysninger om de andre børn i ægteskabet. – Anna Cathrine Clemensdatter var datter af Clemmen Sivertsen Skovrider og hustru Elsebeth Lauridt Daatter. Hun nævnes tillige med sine 3 søskende (deriblandt Laurids Clemmensen Schytt) i skiftet efter moderen, dat. $27/3$ 1715, og er formentlig identisk med den Anna Cathrina, Clemmen Hollenders datter fra slottet (♁: Antvorskov), som blev kristnet 1698 $15/3$ st. v.
- 11) Fåborg skifteprotokol 1765–1801 folio 501 f. (LF).
- 12) Hof- og Stadsrettens samfrændeskifte $114/1802$ (LS). Det oplyses i testamentet, at der ingen børn er i ægteskabet. Af Th. Bechs slægtninge omtales hans afdøde søsters 3 børn, uden at deres navne anføres. I slutningen nævnes dog hans søsterdatter Ane Sophie Piil.
- 13) Nyborg amts skifteprotokol 1790–95 s. 127–130 (LF). – Dødsfaldet var anmeldt af forpagter Bondo på Boltinggård, Ringe sogn. Ole Faxøe efterlod sig 2 døtre: Sophia Magdalena, 22 år gl., og Christiana Agathe Johanne, 20 år gl., medens hustruen var død tidligere (se side 9). De to jomfruer Faxøes moders morbroder var forpagter Muus på Bøstrup, Drøsselbjerg sogn. De fik $20/1$ 1792 kgl. bevilling til at være myndige under curatel af nævnte forpagter Muus og forpagter Bondo, og de fik derefter overdraget boet

til fri rådighed. Det havde været afdøde forpagter Faxøes indstændige ønske, at hans døtre skulle forblive ved forpagtningen af Fjællebro indtil dennes udløb $\frac{1}{5}$ 1793. De blev viet samme dag, $\frac{3}{11}$ 1792, i Herringe kirke, den første til Rasmus Nellemann (se side 9), den anden til Carl Frederik Plambeck, forpagter på Brahetrolleborg, senere på Hindsgavl. – Christiane Agathe Johanne Faxøe blev døbt $\frac{17}{1}$ 1772 i Karrebæk sogn, døde $\frac{13}{9}$ 1848 i Middelfart, $77\frac{3}{4}$ år gl., og blev begravet $\frac{19}{9}$. Hendes mand Johan Carl Frederik Plambeck melder kirkebogen intet om, men i »Iversens fynske Avis« nr. 156 for $\frac{25}{11}$ 1822 er der indrykket et avertissement om ham. Det hedder her:

»Den 7de dennes har Hr. Carl Plambeck, Forvalter her ved Godset, forladt sin Bolig, uden at man ved, hvorhen han er gaet, eller senere om ham har kunnet faaet anden Oplysning end grundet Formodning om, at han ved at roe over Beltet uheldigvis er blevet et Rov for Bølgerne. – Desaaarsag bliver han overensstemmende med Stiftets Resolution af 21de dennes herved indkaldt til inden 6 Uger fra Dato – saafremt han endnu er i Live – at indfinde sig her paa Gaarden for at overtage de ham anbetrede Forretninger og for samme at gøre Rigtighed; i manglende Fald bliver hans Boe, der med Hensyn til de ham betroede offentlige Midler allerede er lagt under Seqvester, af mig som Skifteforvalter taget under Behandling, overensstemmende med Anordningerne.

Hindsgavl, 24de Novbr. 1822.

Basse Fønns.»

Skiftet i forvalter Plambecks bo ved Kongebroen på Hindsgavls mark er påbegyndt 7. januar 1823 og findes indført i Hindsgavl skifteprotokol 1805–28 folio 181 f.

- 14) Henry Bruun: Danmarks Amtsforvaltere 1660–1848. (Sertryk af Personalhist. Tidsskr. 7. Rk. IV, 1919).
- 15) Fynbo landstings skøde- og panteprotokol nr. 27 folio 230 (LF).
- 16) Hindsgavl godsarkiv. Pk. Adkomster 1680–1914. Stamhusbrev 1815. Kgl. Bevillinger 1813–59 (LF).
- 17) Vends herreds skøde- og panteprotokol 1809–15 folio 194 (LF). – Hovedgårdene Billeshave og Katrinebjerg hører nu under Strib og Røjleskov sogn, der 1918 i kirkelig henseende udskiltes fra Vejlbj sogn. (Trap: Danmark. 4. udg. IV (1923), s. 524).
- 18) Hof- og Stadsretten. Københavns Skiftekommission. Forsøgelsesprotokol 1816–17, prot. 6. bo nr. 57, pag. 141 (LS). Behandlingsprotokol 1816–17, prot. 6 A, bo nr. 57, pag. 163–165, 166, 175 (LS). – Boets ekstradering er ikke fundet her, men af skiftet efter admiral F. C. Riisbrigh (Svendborg skifteprotokol 1834–40, folio 162 (LF)) fremgår, at Rasmus Nellemann fik sit bo ekstraderet nævnte år og dag.
- 19) Holstebro skøde- og panteprotokol 1832–43 s. 190 (LN).
- 20) Holstebro skøde- og panteprotokol 1843–53 s. 350 (LN).
- 21) Holstebro skifteprotokol 1833–52 s. 367 (LN).
- 22) A. Falk-Jensen og H. Hjorth-Nielsen: Cand. og exam. juris 1736–1936 etc. I (1954), s. 387.
- 23) Trap: Danmark. 4. udg. III (1921), s. 480; jfr. IV (1923), s. 734.
- 24) Dansk biografisk Leksikon XIX (1940), s. 523 f. – Hvor i Svendborg F. C. Riisbrigh og hustru Mariane, f. Nellemann, blev jordfæstet, findes ikke anført i kirkebogen. Iflg. Trap: Danmark. 4. udg. IV (1923), s. 598, ligger de begravede på Assistenskirkegården (anlagt 1821). – I Svendborg skifteprotokol 1825–34 folio 153–154 (LF) er indført 1) kgl. bevilling af $\frac{11}{6}$ 1805 til at gøre testamente for generaladjutant og kommandørkaptajn Frederik Christian Risbrich og hustru af København og 2) selve testamentet af $\frac{21}{6}$ 1826. Det hedder i testamentet, a) at den længstlevende skal arve ægtefællernes fællesbo; b) ingen af vores arvinger, som er min Frederich Christian Risbrichs endnu levende broder Christian Volqvart Risbrich og min Mariane Risbrichs endnu levende broder landvæsens-commissair Rasmus Nellemann skal være berettiget til eller tillades at gøre nogen slags påstand på vores efterladenskab; c) Efter begges død tilfalder fællesboet Christian Volqvart Risbrich og Rasmus Nellemann eller deres arvinger; d) Jomfru Mariane Nielsen vil vi efter omstændighederne selv bestemme, hvad vi har evner at meddele hende, da hun som barn har været opdraget i vores hus, i tilfælde at hun før vores død skulle forlade os; men dersom hun bliver hos os, indtil den sidste af os ved døden afgår, da skal de efterlevende af vores brøders arvinger udbetale hende en ottendedel af, hvad der tilkommer af vores efterladenskab. I Svendborg skifteprotokol 1834–40 (LF) findes skiftet efter admiral Riisbrigh ind-

- ført på adskillige steder, første indførsel 29/9 1835 folio 75, sidste indførsel folio 243. Sidste skiftesamling 9/2 1837. Folio 243 ses, at kammerråd Rasmus Nellemann, frøken Christiane Risbrich og jomfru M. Nielsen hver fik 1930 rbd. 64²/₃ sk.
- 25) Falk-Jensen og Hjorth-Nielsen, anf. værk III (1957), s. 237. – Danske Kancellis embeds-udnævnelser (R) har 14/4 i stedet for 12/4 og 20/6 i stedet for 28/6.
- 26) Falk-Jensen og Hjorth-Nielsen, anf. værk IV (1958), s. 29. – Henry Bruun, anf. skrift. Harald Hatt: Danmarks Amtsforvaltere 1848–1932. (Særtryk af Personalhist. Tidsskr. 9. Rk. VI, 1933). – Om familierne Schierbeck, Tranberg m. fl. se J. Aldal: Holstebros Historie (1939).
- 27) Borgerskabsbrev (F).
- 28) Annonce i »Aarhus Stiftstidende« 1/1 1869.
- 29) Falk-Jensen og Hjorth-Nielsen, anf. værk III (1957), s. 237. – Det anføres her, at Nellemann efter sin eksamen var fuldmægtig ved Thisted amt. Det lyder troligt nok, men det er ikke lykkedes at få oplysningen verificeret, da Thisted amtsarkiv i hovedsagen kun er afleveret til 1852. (Meddelt mig af landsarkivaren for Nørrejylland). I familien hedder det sig, at han, inden han blev auktionsholder, var fuldmægtig hos sin fader, der jo beklædte embedet som byskriver i Århus. Heller ikke denne oplysning har det været muligt at få bekræftet, idet der i Århus byfogeds arkiv ikke findes ret mange arkivalier af så ny dato, at de kan have interesse i denne forbindelse. (Ligeledes meddelt mig af landsarkivaren for Nørrejylland). At han ved sin faders død har haft stilling i Århus, synes imidlertid rimeligt nok, da han iflg. en skrivelse fra kommunalbestyrelsen i Århus af 7/1 1868 (F) beskikkes til medlem af forligskommissionen for Århus amts 1. forligskreds i stedet for sin afdøde fader.
- 30) Falk-Jensen og Hjorth-Nielsen, anf. værk I (1954), s. 130. – Henry Bruun, anf. skr. Harald Hatt, anf. skr.
- 31) Leo Wad: Peder Christian Holm Wad. Bidrag til en jysk lærerslægts historie. (Personalhistorisk Tidsskr. 13. Rk. V, 1957; jfr. 13. Rk. VI, 1958 (tilføjelser) og 14. R. I, 1959 (rettelser)).

SÆRLIGE FORKORTELSER

- (F) Familiearkivet.
- (LF) Landsarkivet for Fyn.
- (LN) Landsarkivet for Nørrejylland.
- (LS) Landsarkivet for Sjælland.
- (R) Rigsarkivet.

